

Crna Gora
Prijestonica Cetinje

Sekretarijat za kulturu, sport i mlade

I Z V J E Š T A J

**O IMPLEMENTACIJI AKTIVNOSTI LOKALNOG AKCIONOG PLANA ZA MLADE U
PRIJESTONICI CETINJE ZA 2020.GODINU**

Cetinje, mart 2021. godine

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA MLADE 2020-2021.godine

Omladinska politika čini značajan segment društvenog života u jednoj lokalnoj zajednici. U pravcu kvalitetnog sprovođenja politike za mlade, izradili smo novi Lokalni akcioni plan za mlade 2020-2021.godine, shodno Zakonu o mladima Crne Gore, kao platformu za jedan strukturiran sitematski pristup u radu sa mladima i za mlade u određenom vremenskom periodu.

Prijestonica Cetinje, kroz djelovanje Sekretarijata za kulturu, sport i mlade, kontinuirano prati i podržava aktivnosti omladinske politike u našem gradu. Iako se rad i djelovanje u domenu politike za mlade isključivo nije temeljio na osnovama strategije, već i na potrebama i interesima mladih ljudi Prijestonice, te je u saradnji sa drugim organima lokalne uprave, ustanovama i preduzećima, kao i nevladinim sektorom realizovan određeni broj aktivnosti, a sve u pravcu poboljšanja položaja omladine našeg grada.

Izrada novog LAPM-a je zajednička inicijativa lokalne omladinske organizacije „Lovćen” i Prijestonice Cetinje, odnosno Sekretarijata za kulturu, sport i mlade. Naime, NVO „Lovćen” dobila je finansijsku podršku za izradu LAPM-a u okviru projekta „Strateško planiranje po mjeri mladih”, uz finansijsku podršku Centra za razvoj nevladinih organizacija, odnosno Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori.

Lokalni akcioni plan za mlade za period 2020-2021.godine Prijestonice Cetinje nastao je kroz zajednički rad lokalnih institucija, organizacija, pojedinaca i mladih, koji su kroz partnerski rad i razmjenu znanja, iskustava i ideja formulisali najoptimalnija rješenja, i isti je usvojen na sjednici Skupštine Prijestonice Cetinje, održanoj 09.07.2020. godine.

U izvještajnom periodu realizovane su uprkos epidemiološkoj situaciji i restriktivnim mjerama u cilju prevencije i suzbijanja širenja bolesti, različiti projekti, kao i druge aktivnosti (radionice, predavanja, prezentacije, kursevi stranih jezika, obilježavanje značajnih tradicionalnih datuma, datuma vezanih za mlade, obrazovanje uopšte). Sve što se realizovalo bilo je u skladu sa propisima Instituta za javno zdravlje i na osnovu pažljivo osmišljenog rada, kako bi se na najbolji način doprinijelo što sadržajnijoj, kvalitetnijoj i u najvećoj mjeri realizaciji omladinske politike u našem gradu.

Radna grupa za izradu novog LAPM-a prepoznala je šest ključnih oblasti u okviru kojih je potrebno realizovati aktivnosti, a u cilju poboljšanja sveukupnog položaja mladih u Prijestonici Cetinje. Dodatno, Radna grupa je na osnovu šest oblasti formirala i **šest ključnih ishoda LAPM-a**, koji su usklađeni sa glavnim strateškim ishodima **Nacionalne strategije za mlade 2017-2021:**

A. Mladi ostvaruju ekonomsku i socijalnu sigurnost kroz olakšan pristup tržištu rada i sticanja zapošljenja

B. Mladima je obezbijeđen pristup kvalitetnom obrazovanju

C. Mladi aktivno, motivisano i proaktivno učestvuju u procesima donošenja odluka, razvoja zajednice i kreiranja i sprovođenja politika

D. Mladi su dobrog zdravlja, bezbjedni, imaju obezbijeđen pristup adekvatnom sistemu podrške za prelazak u odraslo doba i samorealizaciju

E. Mladi imaju pristup kvalitetnim kulturnim sadržajima kao kreatori i konzumenti

F. Uspostavljen je efikasan normativni i institucionalni okvir za sprovođenje omladinske politike

Prema Zakonu o mladima (član 14) Prijestonica Cetinje je dužna da godišnji izvještaj o realizaciji lokalnog akcionog plana za mlade dostavi resornom Ministarstvu, najkasnije do 15. februara tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu. Isti je u naznačenom roku dostavljen, naglašavamo da je Ministarstvo u odgovoru konstatovalo da je procenat realizacije 51 aktivnosti predviđene Lokalnim akcionim planom za mlade iznosi 39,21%. Međutim, bez obzira na procenat realizacije cjelokupnog LAPM 2020-2021.godina, naglašeno je da uprkos nastanku pandemije virusa Covid-19, u Prijestonici realizovan veliki broj aktivnosti uz pohvalu učesnicima koji su doprinijeli njegovoj implementaciji.

REALIZOVANE AKTIVNOSTI LOKALNOG AKCIONOG PLANA ZA MLADE PRIJESTONICE CETINJE ZA 2020. GODINU

KLJUČNI ISHOD A: Mladi ostvaruju ekonomsku i socijalnu sigurnost kroz olakšan pristup tržištu rada i sticanju zapošljenja

Specifični cilj: Otklanjanje barijera za pristup mladih tržištu rada

U okviru pomenutog specifičnog cilja realizovana je sljedeća aktivnost:

- Anketirani i intervjuisani poslodavci o njihovim potrebama za angažovanjem radne snage određene obrazovne strukture u narednom periodu

U prostorijama Centra za ekonomski razvoj i EU fondove organizovano je anketiranje poslodavaca. Obavljen je razgovor sa predstavnicima hotela „Gradska“ Cetinje, firmom za preradu mesa „Interproduct“ D.O.O. Cetinje i sa „DDR Commerce“ D.O.O. Cetinje. Ključni problemi sa kojima se navedena preduzeća suočavaju pri zapošljavanju novih radnika su prije svega: nedovoljno radnog iskustva, nepoznavanje stranih jezika, odsustvo radne etike, kodeks ponašanja na poslu i izbjegavanje odgovornosti. Kao pomoć koja bi im bila potrebna pri zapošljavanju novih radnika izdvojili su dobijanje informacije o raspoloživosti radne snage. Kada je riječ generalno o potrebama

poslodavaca na Cetinju, smatraju da su im neophodni sljedeći profili zanimanja: mesari, konobari, srednja stručna sprema (pomoć u kuhinji), animatori sa visokom stručnom spremom, ekonomski tehničari, medicinski tehničari, diplomirani pravnici, profesori fizike, hemije, biologije, doktori medicine itd.

Specifični cilj: Podrška razvoju preduzetništva mladih

Obuke iz oblasti pisanja biznis plana i razvoja start-up

Centar za lokalni ekonomski razvoj i EU fondovi Prijestonice Cetinje organizovao je Info dane za preduzetnike i fizička lica koja su željela da započnu ili unaprijede svoj biznis. Tom prilikom, prisutnima su predstavljeni svi dostupni servisi kao i pomoć koju Centar nudi preduzetnicima, od formiranja biznis ideje pa do same registracije firme, uz fokus na savjetodavnu i mentorsku podršku kroz projekat „Razvoj zelenih biznisa u Crnoj Gori”, koji zajednički finansiraju Globalni fond za životnu sredinu (GEF), Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Investiciono-razvojni fond i Prijestonica Cetinje. Takođe, prisutnima su, predstavljene sve povoljnosti koje Centar pruža zainteresovanim korisnicima. Tokom prve godine, koja je besplatna, korisnici bi imali svoj prostor, kompjuter, plaćene komunalije, praktično sve usluge virtuelne kancelarije i pomoć mentora u vođenju dokumentacije. Naredne dvije godine, u zavisnosti od veličine prostora koji koriste, korisnici bi plaćali od 39 do 79 eura mjesečno.

U saradnji sa UNDP-om zainteresovanim se pružala podrška od strane četiri eksterna mentora, koji su, pored dva lokalna mentora, bili na raspolaganju svima koji su željeli da osnuju sopstveni biznis, ali i onima koji su željeli da unaprijede poslovanje postojećeg biznisa. Kako bi dodatno razvili ideju za "zelene" biznise na Cetinju obezbijedena je savjetodavna i mentorska podrška u četiri oblasti - zakonska regulativa, računovodstveni i administrativni okvir, strateško i finansijsko planiranje, upravljanje i umrežavanje u poslu, razvoj proizvoda, promocija, marketing i umrežavanje inovacija i nove tehnologije. Zavod za zapošljavanje Crne Gore odnosno, Kancelarija Zavoda sa Cetinja u saradnji sa Centrom za lokalni ekonomski razvoj i EU fondove Prijestonice Cetinje, održala je obuku zainteresovanih lica za pisanje biznis planova, u cilju dobijanja kreditnih sredstava predviđenih grantom Zavoda za zapošljavanje Crne Gore. Projekat "Program grantova za samozapošljavanje" u okviru kojeg se pokrenuo Poziv za dodjelu bespovratnih sredstava za samozapošljavanje bio je upravo osmišljen, kako bi se prevazišao finansijski jaz sa kojim su suočena lica bez dovoljnih finansijskih resursa, i bila je organizovana obuka u sljedećim oblastima: vještine za biznis, upravljanje, planiranje u biznisu, komunikacija u biznisu, elektronsko poslovanje, finansije, zakonodavni okvir i pravila korišćenja sredstava EU.

U junu 2020. godine bio je otvoren Javni poziv za bespovratna sredstva u iznosu od 3.000 eura do 7.500 eura u kojem je jedna od prioritarnih grupa bila mladi do 35 godina. Takođe informisani smo od strane Zavoda za zapošljavanje Crne Gore- Biro rada Cetinje da su tri lica do 30 godina dobila sredstva za projekat (od kojih su dva lica odustala od realizacije projekta sa razloga jer su se u međuvremenu zaposlili, a jedno

lice je potpisalo Ugovor sa Zavodom za zapošljavanje i dobilo projekat u iznosu od 7.500 eura).

- Prijestonica Cetinje je donijela Odluku o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću "Agencija za razvoj i podršku poslovanju" Cetinje.

Misija Agencije je da kroz sve aktivnosti doprinese poboljšanju uslova za razvoj biznisa u Prijestonici Cetinje, otvaranju novih radnih mjesta, poboljšanju postojeće biznis infrastrukture i biznis edukaciji. Agencija će poseban fokus staviti na podršku tzv. "zelenim poslovima". Na ovaj način Agencija će dati svoj doprinos poboljšanju uslova za život građana Cetinja i stvaranju uslova za održivi razvoj.

- U prostorijama Centra za ekonomski razvoj i EU fondove počeli su sa radom mladi cetinjani Ivan i Andrija Pejović - "Pejović guitars" brend, kojigodinama njeguju zanat izrade muzičkih instrumenata, prije svega akustičnih i električnih gitara, i oni su prvi korisnici prostorija Eko biznis centra Cetinje. Proizvodnja električnih i akustičnih gitara je njihov hobi dugi niz godina, a sada su uz podršku mentora i prostorne kapacitete koje im je Centar ustupio na korišćenje odlučili da svoj hobi pretvore u porodični biznis.

KLJUČNI ISHOD B: Mladima je obezbijeđen pristup kvalitetnom obrazovanju

Specifični cilj: Podrška školskim aktivnostima i razvoju školske infrastrukture

U okviru pomenutog specifičnog cilja realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Prijestonica Cetinje donirala je obrazovnim ustanovama na gradskom i seoskom području kancelarijski namještaj, kako bi se učenicima i zaposlenima unaprijedili uslovi rada. U nekim školama, prema tvrdnjama zaposlenih, kancelarijski namještaj zamijenjen je prvi put poslije više decenija. Kancelarijski namještaj obezbijeđen je iz donacije Komercijalne banke AD Podgorica, a akcija je sprovedena u saradnji sa nevladinom organizacijom „Klub 30“. Radi se o vrijednoj donaciji koju čine kancelarijski stolovi i ormani. Donaciju su dobile osnovne škole „Njegoš“, „Lovćenski partizanski odred“ sa Cetinja, Osnovna škola „Šunjo Pešikan“ sa Trešnjeva, Osnovna škola „Boro Vukmirović“ sa Rijeke Crnojevića, Osnovna muzička škola „Savo Popović“, Gimnazija Cetinje, Srednja likovna škola „Petar Lubarda“, kao i Srednja stručna škola, koja je dobila i interaktivnu tablu.
- Rekonstruisan je sportski poligon kod JU Gimnazija čiji su radovi realizovani kao donacija Glavnog grada Prijestonici Cetinje, a rekonstrukciju poligona podržala su privredna društva Glavnog grada - Putevi, Agencija za stanovanje i Komunalne usluge. Na poligonu je uklonjena stara asfaltna podloga i urađena nova, obilježen teren, takođe je obnovljena i ofarbana zaštitna ograda. Ugrađen

je nedostajući mobilijar – koševi, golovi i klupe, a postavljeni su i novi led reflektori. Ukupna vrijednost radova iznosi oko 30.000 €.

- Sekretarijat je u saradnji sa Savezima: rukometnim, fudbalskim, košarkaškim, odbojkaškim i stonotenijskim obezbijedio donaciju u vidu sportskih rekvizita za osnovne i srednje škole sa teritorije Prijestonice Cetinje, kao i školama sa ruralnog područja (lopte, mreže, strunjače, golove..)
- Sekretarijat je aplicirao kod tadašnjeg Ministarstva sporta i mladih sa projektom za adaptaciju i rekonstrukciju sportskog terena u naselju Đura Petrovića (Kongo), isti je uspješno realizovan.
- Sekretarijat za kulturu, sport i mlade adaptirao je poligon malih sportova i postavio 2 komplet koša, 2 gola sa iscrtanim terenom.

Specifični cilj: Organizovan veći broj radionica i obuka namijenjenih neformalnom obrazovanju mladih

- Omladinski servis Cetinje u saradnji sa Organizacijom crnogorskih studenata u inostranstvu (OMSA), organizovao je putem on-line platformi konsultacije o studijama u inostranstvu. Osim mladih sa Cetinja, konsultacijama su prisustvovali i mladi iz opštine Nikšić, Kotora i mladi iz Šavnika. Mladi su imali priliku da se upoznaju sa koracima kroz koje moraju proći prilikom aplikacija na studije u inostranstvu, kao i resursima koje mogu koristiti pri istom. Takođe, mladi su upoznati i sa radom organizacije OMSA, i na koji način oni mogu pomoći prilikom apliciranja za određene stipendije.
- Realizovana je aktivnost “Summer Job”-Dan otvorenih vrata. U saradnji sa Studentskim parlamentom Univerziteta Crne Gore, Sekretarijat je podržao realizaciju navedenog projekta. Dan otvorenih vrata imao je za cilj da maturantima pruži mogućnost da na neposredan način dobiju informacije o mogućnostima i prilikama za nastavak školovanja i odabir profesije. Prijestonica je podržala navedeni događaj, tako što je obezbijedila prevoz za sve maturante iz našeg grada, posjeti pomenutom sajmu u Podgorici.
- U protekloj godini realizovan je jedan ciklus kursa italijanskog jezika u trajanju od tri mjeseca (početni i napredni nivo) za građane Cetinja, koji se održavao dva puta sedmično u trajanju od 90 minuta, nastava je organizovana online. Kurs je organizovan u saradnji sa Zajednicom Italijana i profesoricom Danijelom Bokan.
- Organizovano je tradicionalno obilježavanje Međunarodnog dana mladih 12. avgust. Sekretarijat za kulturu, sport i mlade Prijestonice Cetinje je povodom Međunarodnog dana mladih u prostorijama JU Dom učenika i studenata Cetinje, organizovao psihološku tribinu pod nazivom “Koje su istinske potrebe duše”. Radionici su prisustvovali učenici osnovnih škola “Njegoš” i “Lovčenski partizanski odred”, kao i srednjoškolci JU Gimnazije, Srednje stručne škole i Srednje likovne škole “Petar Lubarda”. Cilj pomenute tribine bio je da učenici spoznaju kada su u skladu sa svojom dušom, emocijama, na koji način mogu da povećavaju ličnu moć, poboljšaju kvalitet svog života, kao i kvalitet života ljudi oko njih. Tribina je bila interaktivnog karaktera, gdje su mladi razmišljali u pravcu

koliko je zaista važno razgovarati o potrebama svoje duše, koliko su sve emocije podjednako važne i da moraju preuzeti odgovornost za svoje postupke. Takođe, mladi su dali razne prijedloge i preporuke u cilju stvaranja boljih i sadržajnijih uslova za njihov život u Prijestonici. Dan mladih se u svijetu obilježava od 2000. godine sa ciljem da se skrene pažnja na problem, kulturna i pravna pitanja mladih, koji su nosioci kreativnih i inovativnih ideja u svojoj zajednici. S obzirom na pandemiju koronavirusa, pažnja je bila usmjerena i na položaj i problem mladih u datoj situaciji.

- Organizovana je svečana dodjela nagrade „Luča“, najboljim svršenim osnovcima i srednjoškolicima obrazovnih ustanova sa teritorije Prijestonice Cetinje. Školske 2019/2020. godine, 35 učenika je nagrađeno priznanjem „Luča“, od kojih 20 osnovaca i 15 srednjoškolaca. Svečanost je bila priređena u atrijumu Biljarde, uz poštovanje svih mjera NKT-a. Za sve nagrađene uručene su plakete i dodijeljen im je novčani iznos od **100,00 €**.
- U izvještajnom periodu dodijeljeno je deset stipendija za studijsku 2020/2021. godinu. Ugovorom je predviđeno da dobitnici stipendija primaju stipendije u iznosu od **1.000 €**, koje će se isplaćivati u trajanju od deset mjeseci. Tako da će se za potrebe stipendiranja studenata u studijskoj 2020/2021. godini iz Budžeta izdvojiti **10.000 €**.
- Prijestonica Cetinje je na Dan Prijestonice 13. novembar, dodijelila studentima Studentsku nagradu, kao izraz priznanja za izuzetan uspjeh postignut tokom studiranja. Nagrada je dodijeljena studentima koji studiraju na fakultetima sa sjedištem na Cetinju (Fakultet dramskih umjetnosti, Fakultet likovnih umjetnosti, Fakultet za crnogorski jezik i književnost, Muzička akademija), kao i studentska nagrada koja je ustanovljena Statutom Prijestonice (Službeni list Crne Gore-opštinski propisi“, broj 049/18, 009/19), a odnosila se na studente sa fakulteta čije je sjedište van Cetinja (u Crnoj Gori i inostranstvu), a koji imaju prebivalište u Prijestonici Cetinje. Nagrada je dodijeljena studentima iz oblasti društvenih nauka, tehničke-prirodno-matematičke i medicinske nauke i umjetnosti. Studentska nagrada Prijestonice Cetinje dodijelila se studentima završne godine studija, koji su u prethodnim godinama studija položili ispite iz svih predmeta predviđenih nastavnim planom fakulteta. Dodijeljeno je ukupno sedam nagrada, gdje su nagrađeni uz prigodne plakete dobili novčani iznos u visina jedne prosječne zarade u Crnoj Gori iz prethodne godine.

KLJUČNI ISHOD C: Mladi aktivno, motivisano i proaktivno učestvuju u procesima donošenja odluka, razvoja zajednice i kreiranja i sprovođenja politika

Specifični cilj: Razvijeni mehanizmi za informisanje mladih

- Organizovani Info dani za mlade o aktuelnim stipendijama, konkursima

S obzirom da su u Prijestonici Cetinje bili aktuelni konkursi za stipendije i studentsku nagradu 13. novembar, za koju je proširena odluka sa nove tri nagrade za studente čije

je mjesto boravišta u Prijestonici Cetinje, a studiraju van Cetinja, mladi su bili o istom informisani elektronskim putem i preko ostvarene saradnje sa Omladinskim servisom.

Specifičan cilj: Razvoj socio-emocionalnih vještina

- U prostorijama Omladinskog servisa realizovane sutri grupne psihosocijalne radionice, u cilju izgradnje socio-emocionalnih vještina adolescenata, koje je vodio psiholog, lice zaposleno u Sekretarijatu za kulturu, sport i mlade Prijestonice. Mladi su kroz ove interaktivne radionice bolje upoznali sebe, svoje potencijale, razvili osjećaj uspostavljanja boljih odnosa sa drugima, naučili kako što racionalnije i odgovornije donose odluke u određenim životnim izazovima. Mladi su bili srednjoškolci naših škola, a radionice su se implementirale poštujući epidemiološke propise i mjere.

Specifični cilj: Ojačani postojeći volonterski servisi i afirmativno osnivanje i pokretanje novih

- Organizacija Crvenog krsta Prijestonice Cetinje je u saradnji sa Sekretarijatom za kulturu, sporti i mlade povodom 12. septembra Svjetskog dana prve pomoći održala danas Javni čas na Dvorskom trgu. Tema javnog časa, odnosno pokazne vježbe, bila je "Prva pomoć u vrijeme epidemije Kovid-19". Cilj je bio prisutnima pokazati koje su to osnove prve pomoći i kako postupiti u određenim situacijama. Volonteri Crvenog krsta Prijestonice Cetinje su demonstrirali kroz dva radna poligona, moguće nezgode i to kako se pruža prva pomoć osobi koja je bez svijesti, kako kada ne diše i kako da zaustave krvarenje. Fokus ovogodišnjeg Svjetskog dana prve pomoći je „Prva pomoć u toku pandemije“.
- Obilježen Svjetski dan Roma, na način što se u saradnji sa Crvenim krstom Cetinje posjetilo romsko naselje Zagrablje, i tom prilikom seuručili poklon paketi za djecu i mlade.
- U sklopu programskih aktivnosti "Dani Crvenog krsta Crne Gore", a povodom Svjetskog dana borbe protiv HIV/AIDS-a u prostorijama Crvenog krsta Cetinje održana je edukacija za volontere koja se odnosila na informisanje mladih o načinima zaraze, transmisiji, prevenciji, i zaštiti od HIV virusa.

Ono što je vrijedno poštovanja napomenuti i naglasiti, jeste to, da su volonteri Crvenog krsta Cetinje od početka pandemije tj. uvođenja mjera NKT-a, bili na terenu pomažući ljudima, u punom kapacitetu ove riječi, te bili pravi primjer altruizma i motivisali mnoge da se priključe i pruže neophodnu podršku našim sugrađanima.

Specifičan cilj: Povećan stepen uključenosti mladih OSI u životu zajednice

- Udruženje paraplegičara Prijestonice Cetinje je tokom protekle godine u kontinuitetu sprovodio okrugle stolove, tribine sa ciljem povećanja informisanosti mladih OSI o načinima učešća u životu zajednice i prikupljanja informacija za pripremu daljih aktivnosti za rješavanje identifikovanih problema mladih OSI.

KLJUČNI ISHOD D: Mladi su dobrog zdravlja, bezbjedni, imaju obezbijeđen pristup adekvatnom sistemu podrške za prelazak u odraslo doba i samorealizaciju.

Specifični cilj: Realizovan veći broj obuka o značaju postojanja volje kod pojedinca da pomogne drugom.

- Organizovana je informativno-edukativna radionica za mlade o značaju i vrijednostima dobrovoljnog davanja krvi za učenike srednjih škola, a ista je organizovana kao dio aktivnosti tradicionalne akcije dobrovoljnog davanja krvi povodom 13. jula Dana državnosti pod nazivom „Za još jednu šansu“. Akciji se odazvalo više od 50 davaoca.
- Obilježen Dan mentalnog zdravlja- U prostorijama Omladinskog servisa na Cetinju održana je radionica „Društvo po mjeri mladih“. Radionicu su organizovali iz NVO Cazas, a prisustvovalo je petoro mladih ljudi. Govorilo se o mentalnom zdravlju mladih u Prijestonici, kao i na teritoriji Crne Gore. Učesnici su imali priliku da aktivno učestvuju i govore o svom iskustvu u Prijestonici kao i o svojim potrebama, na temu mentalnog zdravlja. Takođe, mladi su imali priliku da iz iskustva drugih, zakluče na koji način zajednice, škole i zdravstveni sistemi mogu da utiču na mentalno zdravlje pojedinaca. Tog dana se razvila ideja da sa ovakvim tipom radionica nastavi u kontinuitetu u saradnji sa Sekretarijatom za kulturu, sport i mlade Prijestonice Cetinje.

Specifični cilj: povećan broj programskih aktivnosti namijenjenih zaštiti i unapređenju mentalnog zdravlja

- Tokom decembra održale su se psihološke radionice za mlade u Omladinskom servisu. Kroz radionice radilo se na boljem upoznavanju, zbližavanju i stvaranju atmosfere povjerenja učesnika radionica. Aktivnosti su bile usmjerene na povećanju svijesti o sebi, svojim osjećanjima, potrebama i načinima komunikacije. Ovakav tip radionica mladima je pružio priliku da bolje upoznaju sebe, svoje emocije, unaprijede vještinu komunikacije. Cilj radionica odnosio se na kontinuirani razvoj emotivnih, socijalnih i intelektualnih komponenti ličnosti mladih, a program je bio usmjeren na jačanje samopouzdanja, pozitivnog vrijednovanja sebe, prihvatanja različitosti, tolerancije u komunikaciji, sticanje vještina međusobnog slušanja, kao i vještina konstruktivnog i boljeg rješavanja sukoba, dodavši da je jedan od ciljeva radionica i učenje mladih kako da oslobode svoj kreativni um, razviju sopstvene vještine, probude sve psihološke

kapacitete i unaprijede psihološki rast i razvoj što je i jedan od najvažnijih faktora za unaprjeđenje kvaliteta života.

- U cilju psihosocijalne podrške mladima, stručno lice Sekretarijata za kulturu, sport i mlade (psiholog) održalo je grupne psihološke radionice u JU Dom učenika i studenata Cetinje. Radionice su bile usmjerene na inteziviranje interakcije među članovima grupe (mladima koji zajedno žive i borave u Domu), s ciljem unapređenja socijalnih odnosa, radu na intimnosti, povjerenju, samopouzdanju i slično. U ovoj aktivnosti bilo je uključeno 33 mladih stanovnika Doma (učenika i studenta).

Specifični cilj: Realizovan veći broj obuka i simulacija elementarnih nepogoda i drugih vanrednih situacija

- Organizovana je vježba simulacije postupanja u vanrednim situacijama. Aktivnost je realizovala JU "Dom učenika i studenata" u saradnji sa Sekretarijatom za kulturu, sport i mlade i Službom zaštite i spašavanja Cetinje. Učešće je uzelo oko 30 mladih ljudi (stanovnika doma). Izvodile su se pokazne evakuacione vježbe i obuke za način upotrebe protiv-pozarnog aparata. Sredstva za realizaciju projekta dobijena su od strane Ministarstva unutrašnjih poslova.

KLJUČNI ISHOD E: Mladi imaju pristup kvalitetnim kulturnim sadržajima kao kreatori i konzumenti

Specifični cilj: Povećano interesovanje mladih da iniciraju kulturne sadržaje i aktivnosti

Realizovan projekat: DANI EVROPSKE BAŠTINE 2020. GODINE,, Umjetnost i zabava - baština na pozornici"

- Projektom, Dani evropske baštine 2020. godine pod nazivom „Baština i obrazovanje“, realizovano je niz aktivnosti iz više oblasti, a bazirani su na organizovanju događaja na lokalnom i na nacionalnom nivou - na promociji kulture, lokalnih vještina, tradicije, arhitekture i umjetnosti, što čini zajedničku evropsku baštinu- koja se svake godine u septembru, obilježava na Cetinju, kao i u 50 država potpisnica Evropske konvencije o kulturi. Cilj je bio da se ovom temom pokaže potencijal nasleđa kao oruđa za učenje, ali i kao inspiracija za budućnost.

Projekat je realizovan u trajanju od tri dana, u kojima su organizovane tri programske aktivnosti odnosno manifestacije u kojem su bili uključeni mladi ljudi.

Prva manifestacija-učenici iz srednje likovne škole "Petar Lubarda" radili su grafički dizajn i digitalnu izradu idejnog rješenja postera za razne kulturno umjetničke manifestacije.

Druga manifestacija-održana je u Sportskom centru u (restoranskoj sali) u Motelu" SPORT IN" Cetinje. Tom prilikom učenici Srednje stručne škole (smjer kuvari) predstavili su vještine izrade proizvoda od tijesta, prezentacija postupka izrade hleba, priganica,

patišpanja, kifli i dr. Takođe naš poznati lokalni guslar je predstavio zanatsku vještinu kroz prezentaciju dijela postupka izrade nacionalnog muzičkog instrumenta – Gusala i izvođenje muzičkih nota na istom.

Treća manifestacija- organizovano je takmičenje u mini olimpijskim disciplinama- fudbal, rukomet i džudo. Učešće su uzeli mladi iz selekcije Rukometnog kluba “Lovćen”, škola fudbala “Winner” i Džudo klub “Crnogorac”. Cilj ove manifestacije je bio poslati lijepu sliku i poruku o značajubavljenja sportom i u otežavajućim restriktivnim okolnostima, kao i značaj njegovanja zdravih životnih stilova, uz akcenat da je Cetinje uvijek bilo nepresušna baza talenata u svim sportskim disciplinama i rasadnik koji uvijek snabdijeva sve reprezentativne selekcije Crne Gore u raznim sportovima.

Mjesec kulture bio je prilika da se sagledaju sličnosti i raznovrsnost zajedničkog nasleđa kontinenta u okviru jedne, na nacionalnom nivou unaprijed definisane glavne teme. Obogaćivanje kulturne ponude Cetinja, afirmacija crnogorskog kulturnog tradicionalnog stvaralaštva, promocija crnogorskih manifestacija, a posebno likovnog stvaralaštva upoznavanje šire javnosti o značaju očuvanja, uvažavanja i razumijevanja potvrđenih vrijednosti iz prošlosti i na direktan način povezivanje sa savremenim tokovima u pravcu edukacije, povezivanja i zbližavanja naroda Evrope, što doprinosi širenju i razvoju zajedničkih vrijednosti.

- Prijestonica Cetinje raspisala je konkurs za izradu dizajna/ idejnog rješenja murala na zidu u krugu Opšte bolnice „Danilo I“ na Cetinju. Tema murala bila je „Prva državna bolnica u Crnoj Gori – “Danilo I Cetinje“. Mural je apliciran na meš platnu, i postavljen je na zidu u krugu bolnice, sa proporcijama u odnosu 3:1. Na konkurs, radove su mogli slati studenti crnogorskih univerziteta na kojima se izučavaju vizuelne umjetnosti, kao i mladi umjetnici iz Crne Gore koji nijesu stariji od 30 godina. Nakon prispjeća radova, na zvaničnim profilima Prijestonice Cetinje na Instagramu i Facebook-u, od 24. do 31. oktobra organizovano je glasanje za izbor tri najbolja rješenja. Odluku o pobjedničkom rješenju donijela je komisija Prijestonice Cetinje. Nagradni fond iznosio je **600,00€**, od kojih prvonagrađenoj ideji pripao je **300,00€**, drugonagrađenoj **200,00€**, a trećenagrađenoj **100,00€**.

KLJUČNI ISHOD F: Uspostavljen efikasan normativni i institucionalni okvir za sprovođenje omladinske politike

Specifični cilj: Ojačana institucionalna podrška razvoju omladinske politike

- Osnovan Savjet za omladinsku i obrazovnu politiku (kao skupštinsko radno tijelo), sačinjeno od odbornika parlamenta.
- Otvoren omladinski servis, kao proizvod međusobne saradnje Prijestonice Cetinje i Ministarstva sporta i mladih. Prijestonica je u ovoj projektnoj priči obezbijedila prostor za lokalni Omladinski servis, čija je uloga da obezbijedi

mladima mogućnost za aktivno učešće na svim poljima, koja su ključna za njihov lični razvoj, kroz programe formalnog i neformalnog obrazovanja do informisanja i savjetovanja mladih.

Aktivnosti civilnog sektora i institucija koji se bave pitanjima mladih

Kada je riječ o samim organizacijama ili ustanovama koje se bave pitanjima mladih na Cetinju u izvještajnom periodu, svoje izvještaje o radu dostavile su samo dolje navedene organizacije, dok ostale koje aktivno funkcionisu na Cetinju izvještaje o sprovođenju omladinske politike nijesu dostavile.

NVO Aktivna zona sprovela je sljedeće projekte:

1. Projekat „Moj pas – moja odgovornost“ koji je imao za cilj da podigne nivo informisanosti mladih o „odgovornom društvu“.Naime u okviru projekta su organizovane radionice za osnovce iz obje gradske škole (130 učenika/ca je učestvovalo na radionicama).Objavljen je i javni konkurs za osnovce i srednjoškolce, putem kojih su mladi na kreativan način (video, fotografija, literarni rad) predstavljali pojam „odgovorno vlasništvo“ i kako riješiti problem velikog broja pasa lotalica na Cetinju. Za mlade su bile obezbijeđene vrijedne nagrade (tri bicikla, fotoaparata, telefon i pametni sat). Realizaciju projekta finansijski je podržala Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove Crne Gore.
2. Drugi projekat je realizovan uz finansijsku podršku Beogradske otvorene škole, a radi se o projektu „Ideja za kvalitetno strateško planiranje u oblasti zapošljavanja mladih na lokalnom nivou“. U okviru ovog projekta organizovane su obuke namijenjene mladima (online), a koje su se odnosile na sticanje preduzetničkih znanja i vještina. Na obukama je učestvovalo 25 mladih iz cijele Crne Gore, a tri najbolja biznis plana su novčano nagrađena. Takođe, u okviru ovog projekta objavljena je i publikacija „Vodič za strateško planiranje zapošljavanja mladih na lokalnom nivou“, u okviru kojeg se nalaze informacije o ključnim koracima koje lokalne uprave, NVO, institucije i drugi akteri u oblasti zapošljavanja mladih treba da uzmu u obzir prilikom strateškog planiranja u toj oblasti.

Zavod za zapošljavanje Crne Gore - Biro rada Cetinje

Zavod za zapošljavanje Crne Gore u 2020. godine imao je sljedeće aktivnosti:

1. Objavljen Javni poziv za visokoškolce za Program stručnog osposobljavanja za lica sa stečenim visokim obrazovanjem, koji se realizuje devetu godinu zaredom. Prijavljivanje ovih lica je trajalo do 19.11.2020. godine.
2. U junu je objavljen Javni poziv za bespovratna sredstva u iznosu od 3.000 € do 7.500 € u kojem je jedna od prioriternih grupa bila mladi do 35 godina.

ZAKLJUČAK

Tokom 2020. godine, početkom koje je čitav svijet zahvatila pandemija Covid-19 virusom, nastojalo se, uprkos svim rizicima i otežavajućim okolnostima, u okviru postojećih nadležnosti Sekretarijata kao i kroz razne modele saradnje istog sa civilnim sektorom i pojedincima, u što boljoj i sadržajnijoj mjeri realizovati, prepoznati prioritete iz segmenata omladinske politike.

Shodno kompleksnosti opšte situacije, te velikog i ozbiljnog izazova za svakog pojedinca sa kojim se suočio, prepoznata se potreba fokusiranja na mentalno očuvanje zdravlja mladih. Sverealizovane aktivnosti kretale su se ka osnaživanju ličnosti pojedinca-mladog čovjeka u širokom smislu, kako bi se što bolje i po zdravlje manje ozbiljnije, nosio sa izazovima koje nosi svakodnevica u zdravstvenom, ekonomskom socio-kulturnom smislu.

Takođe, realizovane aktivnosti zbog epidemije su se morale organizovati u znatno manjem obimu, tj. sa manjim brojem okupljenih ljudi shodno zakonskim preporukama Instituta, ali i uz ove okolnosti dinamika implementiranja planiranih aktivnosti se odvijala u kontinuitetu.

Djelovanje i nastojanja lokalne uprave i u proteklom periodu, kao i oduvijek je primarnousmjereno u pravcu podrške mladima Cetinja i mimo definisanih aktivnosti navedenog dokumenta, koje se svakako mogu podvesti pod naznačenim domenima u LAPM-u.

Isto tako, preostali dio aktivnosti koje se zbog opšte situacije nijesu mogle sprovesti, biće realizovane u tekućoj, odnosno 2021. godini.

S poštovanjem,

_____

Stanko Marković

SEKRETAR

13